

תוכן עניינים

עמוד

3.....	1. מבוא.....
4-14.....	2. אורתודוקסיה ומגמות אלטרנטיביות.....
15-16.....	3. טקסי מעבר ופסקי זמן.....
17-20.....	4. חתונה ונישואין.....
20-24.....	5. דת ויהודי.....
25.....	6. מתודולוגיה.....
26-27.....	7. דיון ומסקנות.....
28.....	8. נספח.....
29.....	9. ביבליוגרפיה.....

מבוא

בעבודתי אדבר על חתונות אלטרנטיביות, הרבנות הנוקשה, והסיבות של צעירים לבחור בחתונות אלטרנטיביות על פני החתונות האורתודוקסיות המסורתיות. בשנים האחרונות נוצרו סוגים שונים של חתונות אלטרנטיביות, ביניהם עורכים שונים המחליפים את הרב המסורתי. בנוסף, אבדוק את ההבדלים בין חתונות אורתודוקסיות, רפורמיות ואלטרנטיביות והדעה הרווחת לגבי כל אחת במגזרי אוכלוסייה שונים: חרדים, חילונים, דתיים-לאומים. בנוסף, בעבודתי אדון מיהו יהודי וכמו כן, אעסוק בחקיקה לאורך השנים בנושא טקס הנישואין ותפיסות פמיניסטיות המתנגדות לחתונה האורתודוקסית. יתר על כן, בעבודתי אתייחס לחקיקה בנושא הנישואים כדת וכדין בארץ ישראל וכיצד היא משפיעה על טקסי הנישואים השונים.

לדעתי, חשוב לערוך את המחקר מכיוון שבשנים האחרונות טקס החתונה עבר שינוי הן מבחינת התפיסה כלפיו, הן מבחינת השינוי בפועל מהלכו, והן מבחינת מספר האזרחים שמתחתנים בחתונה אלטרנטיבית. מכאן, שמדובר במאורע מכונן שבשנים האחרונות נכנס אל "העידן החדש", כלומר עם התפתחות הטכנולוגיה, התפתחויות אנושיות ושינויים של החברה בתפיסותיהם. כמו כן, מדובר באירוע החתונה (טקס מעבר), אשר הוא משנה סטטוס לכל אדם, מרווק לנשוי, ולכן כל אחד יכול להתחבר אל המחקר אשר פורס בפניו את כל הגישות השונות וכל היצע החתונות שניתנות גם בדרך המסורתית וגם בדרך הליברלית יותר-האלטרנטיבית.

אורתודוקסיה ומגמות אלטרנטיביות

בשנים האחרונות עקב המודרניזציה ישנה פתיחות לטקסים עכשוויים ושוניים, הטקסים המסורתיים הולכים ומשתנים, והם עשויים לאבד את המשמעות והכוח שלהם. לכן, כדי לשמור על כוחם ומבלי ליצור התנגשות מיותרת של הערכים והעמדות העכשוויות יש לשמור עדיין על כוחו של הטקס. (Sapir. G., Statman. D. (2014))
בעבר הטקסים היו חייבים להיות דתיים בעלי:

(א) אופי הטקס של הנישואים. טקס הוא דתי כאשר הוא כולל אלמנטים כגון תפילות, ציטוטים ממקרא, סמלים דתיים, וכו'

(ב) חוקים המסדירים מצב משפחתי. אלה הם דתיים במידה שהם נגזרים מקוד דתי, כגון ההלכה

(ג) הגוף אחראי על ניהול ויישום חוקים אלה, גוף כזה יהיה דתי ומורכב מאנשי הדת שיהיו אחראים מתוקף

תפקידו של דיני אישיות (שם)

מאז תחילת שנות ה-90 של המאה העשרים ניכר בציבור החילוני בישראל "העידן החדש" בו מתקיימים טקסים שונים ומגוונים. בעקבות טקסים אלה ישנה התעניינות ופעלתנות יצירתית בתחום טקסי מחזור החיים בכלל ובתחום טקס הנישואים בפרט. בעקבות מחקרים ישראלים שהתפרסמו לאחרונה בנושא פנייה של הציבור החילוני למסורת היהודית, זירת החתונות האלטרנטיביות היא חלק ממגוון רחב של תופעות חברתיות הניתנות לזיהוי כסגנונות חיים אלטרנטיביים, תרבות העידן החדש, רפואה אלטרנטיבית וכו'. בגלל רב-גוניות של תופעות אלו, תרינגטון מציע להתמקד במרכיב סימבולי ותרבותי בעל חשיבות עליונה של תנועות אלו שהוא - עריכת חתונות אלטרנטיביות. לטענתו, בישראל אין כיום הכרה חוקית בטקסי הנישואין הלא-אורתודוקסים של היהודים המנוהלים בידי עורך שאינו רב אורתודוקסי מטעם הרבנות. ביצירת זירה חלופית לטקס החתונה היהודי אורתודוקסי על ידי עריכת טקס חתונה יהודי-ישראלי-אלטרנטיבי שיש בו שימוש ושליטה בסמלי הטקס היהודי והתאמתם לציבור החילוני, טמון כינון של סמכות חדשה המלווה במשמעות סימבולית עמוקה. כלומר, לטענת תרינגטון המאבק מתנהל על הזירה הטקסית ועל סמלי הטקס. (פרשיצקי. א. (2013))

כיום, ההסדר החוקי לנישואים במדינות אירופה כגון גרמניה ובלגיה נתפס כעניין פרטי שאינו נושא שום כוח משפטי. כלומר, מוסד הנישואים הינו שווה לכל האזרחים בני כל הדתות ואין אפליה בו, לעומת זאת בישראל ישנם נישואים אזרחיים אבל הדרך היחידה להתחתן היא באמצעות טקס נישואים דתי המוכתב לפי הרבנות הראשית.

(Sapir. G., Statman. D. (2014)) מכאן שבישראל קיים מונופול של הרבנות מאז הקמת מדינת ישראל אשר

מכירה רק באופן הרשמי של היהדות בטקס אורתודוקסי, כל פולחן יהודי החורג מהצורה האורתודוקסית נדחה

בהכרה מהרבנות ומשרד הפנים של ישראל. (Prashizky. A. (2008)) טקס זה מנוגד לליברליזם ולכן הופך אותו

לבעייתי, עקב היותו לא שוויוני ומשפיל נשים. אחת הסיבות למונופול היא שכביכול מדינה ליברלית מחויבת

לניטרליות בין המתחרות. כלומר על ידי כך שהמדינה מעניקה מונופול לנישואים דתיים, המדינה משפרת דת על

חשבון אחר. מצד שני ניתן להבין כי אם ניקח בחשבון את האופי הדתי של התרבות המערבית, טבעי כי טקסי

הנישואים במדינות אלו יכללו רכיבים דתיים. לכן גם אם החילוניים מתנגדים עמוקות לנושא האופי הדתי של

טקס הנישואים אשר נכפה על ידי המדינה הם אינם יכולים לשנות זאת כי אינטרס המדינה הוא לשמור על ערך

התרבות שלה, ועל המסורת ההיסטורית בתרבות המערבית. (שם)

במקרה הספציפי של ישראל, הרבנות האורתודוקסית במדינה ממשיכה במונופול על פונקציות דתיות רשמיות,

אמנם ישנן יותר אפשרויות אשר מאפשרות לצרכן המקומי להתמודד עם הרבנות יותר בקלות מאשר בעבר, אבל

עדיין הרבנות נשארה נוקשה. (Ferziger. A. (2008))